

Taner Balcı
Röportaj: İpek Balcı
25 Aralık, 2024

Zoom üzerinden uzaktan görüşme gerçekleştirildi

İpek Balcı: İlk öncelikle bana hayat hikayenizden bahseder misiniz, anlatabilir misiniz? Yani nerede ve hangi yıl doğdunuz? Eğitim durumunuz, çocuklarınız, iş hayatınız? Evli misiniz? Depremle ilgili anılarınız genel hatlarıyla.

Taner Balcı: 1978 yılında Kırklareli Babaeski İlçesinde doğdum. İlk orta öğretimini yine aynı ilçede yaptım. Daha sonra teknik liseye Kırklareli ilinde gittim. Teknik liseyi bitirdikten bir yıl sonra ön lisans Trakya Üniversitesinde elektrik bölümünü okudum. Sonrasında da bir yıl sonrasında da askere gittim. 1999 yılında. Nisan ayında askerlik görevi başladı. Askerlikte İskenderun'da bir deniz er eğitim alayında acemi birliğini tamamladıktan sonra usta birliğim olan Gölcük'e gönderdiler beni. Orada da Gölcükte bir daha usta birliğinde yaklaşık 16 17 ayda askerliğimi tamamlamış oldum.

1'20"

Askerlikten sonra ne yaptınız?

Askerlikten sonra ne yaptım? İşte böyle basit işlerde çalıştım hizmet sektöründe. Çay, kahve, kahvede mesela ocakçılık yaptım, garsonluk yaptım iyi bir iş bulana kadar. Daha sonrasında da bir fabrikada işe başladım 2001 yılında. O yıldan bu yana da aynı fabrikada çalışmaya devam ediyorum. Evliyim, iki kız çocuk babasıyım ve aynı doğduğum yerde hayatıma devam ediyorum. Kırklareli Babaeski ilçesinde. Hala aynı yerde yaşamımızı sürdürmeye çalışıyoruz.

Anladım. Teşekkür ederim. Peki bize hangi depremi yaşadığınızı söyleyebilir misiniz?

Zamanında 17 Ağustos 1999 Gölcük merkezli depremde ben de askerlik vazifemi yapmış olduğum savaş gemisi Gölcük'te bulunuyordum. O esnada ben de o depremi yaşadım. Yani depremin olduğu Gölcükteydim o anda. O şekilde hani isterseniz nasıl olduğunu da anlatabilirim tabii Şöyle. O gece zaten şöyle bir şey vardı Askeri gemilerde, özel günlerde mesela üzerlerinde böyle ışıklar olur. Ben de elektrik mezunu olduğum için gemide ben de elektrik personeli olarak, elektrik askeri olarak görev yapıyordum. O ışıklar da gece boyunca yanar, gece 12 olduğu zamanda söndürülür ve o ışık tesisatı toplanır. Bizim görevimiz de o ışıkları oraya çekmek. O özel gün vesilesiyle işte gündüzleyin gece boyunca gece saat 12'ye kadar yanmasını sağlamak. Saat gece 12 olunca da onları toplamak bizim görevimiz. Bize verilen görevi bu. Evet, ertesi gün de bizim gemiyi seyre çıkacaktı. Yani Gölcük'te limana bağlı demirli iken bizim bağlı

bulunduğumuz gemi de seyre çıkacaktı. Yani seyir yapacaktı. Askeri görev nedeniyle bize dediler ki Sabah erken kalkacağız, isterseniz sabah erken toplayın bu ışıkları ya da gece 12'de toplayın. Biz de dedik ki sabah kalkması geç olur. Askerlerin tercihinin bırakmışlardı o zaman komutanlarımız. Biz dedik ki gece 12'de toplayalım, rahat rahat uyuruz. Gece 12 olunca ışıkları söndürdük her zaman olduğu gibi. Sonra onları toplamaya başladık. Tabii onların toplanması, işte bizim uykuya gitmemiz, kendi odalarımıza çekilmemiz. Kamara deniyor işte biz de denizciler de kamaralarımıza çekilmemiz saat 1'e geçmişti. E tabi gece olunca da epey yorulduk. Gündüz de çalışmıştık o nedenle Hani mesela o gece çok yorgun yattın. Depremi hissettin mi? Hissetmedim. Depremi hissetmeme sebeplerinden bir tanesi bugün düşündüğüm zaman yani çok yorgun olmam, ikincisi de gemide oluyor olmam. Çünkü depremde her yer sallanır. Hani gemide hafif böyle sallanıyor, suyun üstünde olduğu için.

4'35"

Haliyle.

Haliyle yani ben de o zaman hissetmedim tabii hisseden arkadaşlarım olmuş Deprem sonrasında konuştuğumuz zaman. Ama belki de biraz da benim uyumun ağır olmasından da kaynaklanıyor olabilir. Depremi hissetmedim. Depremi nasıl duydum? O zaman işte deprem olur olmaz her yer Gölçük'te. Apartmanlar çöküyor hemen ilk 5 10 saniyede. Bizim gemide de işte dahili anons sisteminden alarm verildi. Deprem oldu herkes kalksın işte falan diye. Ondan sonra biz de hemen böyle kalktık. Yani hiç hayatımda benim yaşamadığım bir şey. Bir de bu hayatımda hiç yaşamadığım ve Türkiye'nin yaşamış olduğu en büyük depremlerden birisini yaşıyorum ve askerde yaşıyorum yani. Ailem yok, sevdiklerim yok. Yardım isteyebileceğim insanlar sınırlı. Hani depremi hiç o zamana kadar yaşamamıştım. Böyle düşünmemişim. Deprem olursa ne yaparım diye tecrübelerim yok. Dediğim gibi 20 yaşında aileden ayrılmışsın, çok uzakta. Hani depremi böyle bir psikolojik ortamda hissettim. Sonrasında hemen kalktık tabii. Böyle uyandırdılar bizi kalkın diye falan. Herkes şaşkın, ne yapacağını şaşıyor. Askerler olarak söylüyorum tabii ki komutanlar daha deneyimli. Onlar bizi yönlendiriyor, şöyle yapın böyle yapın diye. Yani ilk esnada tabii deprem olmuş deyince biz dışarı çıktık. Mesela geminin geminin iç kısımlarında mesela bizim yaşadığımız, yattığımız yerler, yaşam alanlarımız. Hemen geminin dışa açık olan kısımlarına çıktık. İlk çıktığımda hani böyle bir büyük bir toz bulutu gördüm. Yani gece karanlıkta saat 3 civarı olmuştu deprem. Hani gece o karanlıkta normalde ışıkları görüyor olmam lazım ama hiçbir ışık yok ve tam tersine bir toz bulutu. Daha önce benim o karanlıkta görebileceğim şeyleri, binaları göremiyorum. Görememin sebebi. Bazıları binaların

yıkılmış, bazıları tozdan gözükmüyor ve herkes koşuşturuyor. Işıklar sönmüş, kaos ortamı vardı o gece. Herkes bir taraftan komutları dinliyor, bir taraftan da Hani depremin ne kadar büyük olduğunu bilmiyorsun ya, yakınlarına haber verme telaşı içerisinde. Hani Gölcük'te deprem oldu ama bütün Marmara bölgesi o depremi hissetti. Ama biz depremin ilk anı ile birlikte o depremin ne denli büyük olduğunun farkına varamadık. Çünkü sadece kendini biliyorsun ama. Halbuki koskoca Marmara Bölgesi o büyük depremden etkilenmiş. Tabii o olayın heyecanı ile birlikte herkes ailesine, yakınlarına, sevdiklerine, hani ben iyiyim haber verme telaşı içerisinde o dönemde cep telefonu da. Çok az var yani çok sayılı 1999 yılından bahsediyoruz. Cep telefonu sınırlı, herkeste yok. Herkes karşıda. Sabit telefonlar vardı. Ankesörlü telefonlar.

7'45"

Oralara koşturma derneğinde bir taraftan şeyinde derdinde bir taraftan da şöyle bilgi verildi. Biz acil yaralıları alacağız. Çünkü şöyle bir şey var gemilerde. Mesela bu savaş gemileri bildiğiniz trafik araçlarında. Mesela hareket etmek istediğin zaman ne yaparsın, işte kapıyı açarsın, marşa basarsın, vitesi atarsın gidersin. Yani senin gitmek istememle arabanın hareket etmesi arasında 1 dakika fark vardır. Arabaya biner binmez çalıştırmaz, vitesine atıp gitmez. Ama gemiler doğası gereği onların makine teknolojisi gereği. Yani mesela evet abi hadi ben gemiyi kaldırıyım, gaza basayım, gideyim de diyemiyorsun. Birkaç saat öncesinden ön hazırlık gerektiriyor. Motorların ısınması, çeşitli cihazların set ayarları falan gibi. O yüzden de biz ertesi gün deprem öncesinde en başında söylediğim gibi sabah seyre göreve çıkacağımız yani Marmara'ya açılacağımız için önceden biz seyre hazırlığımızı tamamdı. O yüzden de şöyle bize bir bilgi verildi. Bütün ağır yaralıları, hastaneden dönen hastanelerin bakamayacağı, büyük hastanelerin bakacağı ağır yaralıları. Sizin gemiye, bizim gemiye verilecek ve biz de o ağır yaralıları İstanbul'a taşıyacağız, nakledeceğiz. En yakın yer İstanbul var mesela. Birçok hastane olan ve en yakın mesafe olarak da en çok hastanenin hizmet verebilecek hastane olduğu yer. Hem depremden en az etkilenmiş yakın çevreden hem de birçok hastane olduğu hem de o kadar yakın mesafenin olduğu bir yer. Haydarpaşa'ya gideceğimiz söylendi. Tabii o birkaç saat içerisinde bizim gemiye çeşitli Gölcük'teki hastanelerden, evlerden nerelerden bulunduyorsa hastanelerin yönlendirdiği ağır yaralıları bize verildi. O zaman mesela bütün herkes o kaos içerisinde. Yaralıları bize geldi. Hamile bir tane kadın vardı. Hatırladığım kadarıyla depremin telaşıyla doğurmak, doğru doğurma şeyi geçirdi. Mesela o...

10'05"

Atak Gibi bir şey mi?

Belki 1 ay vardı doğurmasına yakın. Ama o heyecanla stresle birlikte doğum başlangıcı nedeniyle bizim gemiye gelen vardı. Neyse biz yola koyulduk. Bütün askerler de oradan gelen sivil vatandaşlara yardım etme derdinde. Sağlık görevlileri, polisler, askerler, hemşireler, doktorlar bizim gemide görevliler bizim gibi gemiye dışarıdan gelen askerlere yardım etmek amacıyla. Çünkü olabildiğince Çok yaralıyı almak zorundayız. Bir taraftan da en kısa süre içerisinde o yaralılarla İstanbul'a dönmek durumundayız. Yani hem daha çok hastayı almak istiyoruz ama bir taraftan da ağır yaralı olduğu için onların çok kısa zamanda iyileşmeleri, hastanelere ve sağlık merkezlerine gitmesi gerekiyor. Yani öyle bir zor bir durum aslında. Bugünden düşündüğüm zamanda olabildiğince çok hasta ve kısa zamanda Tabi bir çok hasta olduğu için de her bir hastaya hemşire, hastabakıcı olmadığı için biz askerler de hem görevlendirdik hem de kendimiz. Bireysel olarak mesela herkese nasıl yardım edebiliriz? Battaniye, üşüyenleri evinden. Zaten insanlar. Hani böyle depremde tabii ki hazırlıksız yakalanıyorsun işte eşofmanıyla üzerine hiçbir şey alamamış veya yıkıntıların arasından çıkartılmış. Üzerlerinde hiçbir şey yok. Biz kıyafetlerimizi veriyoruz. Battaniye verdik mesela. Üşüyenler oldu. Çocuklar vardı dediğim gibi. Hamile kadını mesela bize Çok çabuk İstanbul'a gideriz. Karayolundan zaten gitmenin imkanı yok. Çünkü karayolu kapanmış. En yakın, en hızlı bizim gemiyle gidebilirdi. Yani o kadar tehlikeli bir duruma gelmiş ki kadının durumu. Gemi İstanbul'a giderken helikopter bizim gemiye geldi. Tıpkı bir savaştaki gibi hareket halindeyken helikopter indi. O kadını helikoptere yükledik. Helikopterle daha hızlı bir şekilde hastaneye nakledilmesini sağladık. Onu da hatırlıyorum. Sonrasında biz sabah 6 7 gibi Haydarpaşa'ya varmıştık. Bütün yaralıları mesela O zaman karşı taraftan bizi karşılamaya gelen diğer hasta devlet görevlileri, sağlık görevlileri, hemşireler, doktorlar hepsinin Haydarpaşa'ya naklini sağlamıştık. Sonrasında hastaları orada teslim ettikten sonra tekrar görev yerimize döndük. Gölcük'e döndük ama Gölcük'e dönmemiz de hemen olmadı. Çünkü o dönemde de Kocaeli'nde Tüpraş rafinerisi vardı ve o deprem nedeniyle yangın çıkmıştı. Yangın tehlikesi nedeniyle bütün askeri gemileri o bölgeden uzaklaştırdılar. Marmara'nın ortasına doğru almışlardı. Yani dikkatimi hafızamda kalan şeyler bunlar. Mesela dikkatimi çeken, hafızamda kalan bir şeyi de mesela hatırladım. Biz o esnada bize dediğim gibi bağlı olduğumuz limanlardan uzak bir yere taşı taşındık. Dedim ya denizin ortasına doğru. Orada da mesela yunus balıklarının hepsini böyle hani böyle topluca yani belki de 300 500 bin tane yunus yan yana korkudan toplanmış, birbirlerine böyle sokulmuş vaziyette görmüştüm. Mesela denizin ortasında dikkatimi çeken, hafızamda kalan o zamanlar çarpıcı detaylar olarak benim aklıma gelenler ilk anda şeyler bunlar.

13'35"

Peki deprem öncesi ve sonrası, yani çevrenizde deprem öncesi ve sonrasında bir baktığınızda ne gibi farklılıklar görmüştünüz? Hani eğer öyle bir şok anı yaşadığınız, bir öncesine bak, bir sonrasına bak manasında aklınıza gelen bir farklılık var mı acaba?

Var. Şöyle mesela deprem 17 Ağustos'ta olmuştu. Ağustos yani. Yani normalde yazın en sıcak dönemleri ve o zaman da hani böyle çok aşırı bir sıcak vardı depremin olduğu zaman hani şöyle söyleyeyim, hani Kocaeli de Gölcükte bir Antalya gibi 40 dereceleri görmezseniz de hafızamda kalan hani böyle 35 36 dereceler olmuştu yanılmıyorsam. Hani aşırı sıcak, hani yıllardan beri o dönemde Kocaeli'de, Gölcük'te böyle bir sıcak görülmemiş. Çok uzun yıllardan bu yana mesela. Sonrasında, mesela bir ay sonra aynı şekilde sıcak olduğu zaman veya bir yıl sonra aynı sıcak olduğu zaman. Hani depremden sonra ben sivil görevimde de insanlarda şunu gördüm, yine çok sıcak oldu, yine deprem olacak acaba endişesi mesela aklımda kalan. Mesela o zaman şu ölçülmüştür Depremden önce deprem esnasında yapılan ölçümler. Tabii depremden sonra yapılan tetkikler ortaya çıkıyor. Bu deniz suyu sıcaklığının çok ani değişim gösterdi Mesela örnek veriyorum işte depremden önce deniz suyu sıcaklığı 20. Hatırlamıyorum ama örnek vermek için söylüyorum 25 derece iken mesela deprem anında 3 derece sıradışı olarak deniz suyunda sıcaklık olduğu görülmüştü. Sonrasında biz depremden sonra görevimiz gereği bize şu talimat verilmişti. Sürekli deniz sıcaklığı ölçülüyor ve kaydediliyor. Deniz sıcaklığındaki değişimle ani bir sonraki deprem mi geliyor yu izleyebilmek, takip edebilmek adına, veri toplamak adına her saat, her saatte bir deniz suyu sıcaklığını ölçtüğümüz hatırlıyorum mesela. Bir de tabii hani hem sivil hayatımda hem askerde de. O zaman şöyle bir şey olmuştu. Farkındalık oldu depremde. Çünkü 17 Ağustos'tan önce hani ben 17 Ağustos'ta 20 21 yaşlarındaydım. O zamana kadar deprem hani böyle çok. Aslında televizyonlarda görüyorduk, filmlerde izliyorduk. Bir farkındalık oldu hani herkeste o zaman. Hani depremde dayanıklı bina. İşte depremde yapılması gerekenler. Deprem çantası. İşte depremde yapılması gerekenler. Nasıl konumda depremde kalacaksınız? E tabi bunları artık hani daha böyle dikkatimizi çekmeye başladı. Yapılması gereken şeyleri daha çok dikkat etmeye başladık. Hafızamızda farkındalık oluştu açıkçası.

16'31"

Evet anlıyorum. Peki bir şey daha sormak istiyorum. Çevrenizle alakalı, çevrenizle alakalı olarak fiziksel olarak öncesiyle sonrasına baktığınızda gözünüze çarpan farklılıklar neydi?

Deprem zamanında mesela yüksek katlı binalar da yıkıldı. Yani binanın kötü yapılmasından dolayı şeyler de yani alçak binalar da yıkıldı. Ondan sonrasında mesela Deprem yönetmeliği çıktığını hatırlıyorum. Yani fiziksel olarak yüksek binalar artık depremden sonra yapılmıyor değil. Deprem yönetmeliği depremden sonra çıktı. 1999 yılında yine. Hatta yapılan binalarda hala bugün konuşuluyor. İşte bir bina var. Satın alacaksın veya kiralık olacaksın. 99 öncesi yapılan o ev veya bu bina 99 sonrası yapıldı. Öyleyse deprem yönetmeliğine göre yapılmıştır. Sağlam binadır. Hani 99 öncesi 99 sonrası binalarla ilgili böyle bir şey oldu yani. Farklılık oldu aslında.

Yani. Evet anlıyorum. Peki anladığım kadarıyla az önce anlattıklarınızdan sizin bayağı deprem süreciniz koşuşturmalı ve yardım odaklı olmuş sanırım.

Evet doğru.

Peki sonrası buyken acaba depremden önceki günlük hayatınız tam olarak neydi? Yani farklılıkları neydi?

Askerdeki hayatım mı?.

Evet evet. Yani Gölcük'te askerlikteydiniz o esnada. Depremden sonraki hayatınız belli ki o dönem bayağı koşuşturmalı ve yardım odaklı olmuş. Peki o dönem aynı zamanda yine görevinizde iken nasıldı işler? Günlük hayatınız nasıldı?

Günlük Ben elektrik personeliyim. Başında da söylediğim gibi. O zaman işte gemideki elektrik arızalarını komutanlarımızın verdiği emir ile tamir etmeye geliyorduk, yapmaya gidiyorduk. Rutin görevlerimiz, bunlar da tatbikatlarımız oluyordu. Farklı ülkelerin gemileriyle veya kendi ülkemizin yapmış olduğu tatbikatlarla günlük hayatımız o şekilde geçiyordu. Bazı şehirlere gidiyorduk. İşte Gölcük'e bağlıydı gemimizin asıl yeri. Mesela İstanbul'a göreve gitmiştik. Samsun'a göreve gitmiştik. Çanakkale'ye göreve gitmiştik. Marmaris'te göreve gitmiştik. Depremden önce böyle görevlerimiz vardı.

19'08"

Evet. Anlıyorum. Evet. Peki siz ve aileniz veya çevreniz depremden hemen sonra nasıl tepki verip hissetti acaba?

Depremden sonra şöyle O zaman dediğim gibi cep telefonu çok az olduğu için, teknoloji o zaman çok gelişmediği için az vardı. Ankesörlü telefonlarla iletişim sağlanıyordu. Depremden hemen sonra Haydarpaşa'ya gitmeden yani depremden bir saat sonra gibi mesela. Ben de herkes

gibi aileme ben iyiyim demenin derdindeydim. O zaman da benim ankesörlü telefon kullanımı için kartlar vardı böyle ve benim kartım vardı. Ama karşıdaki ankesörlü telefona gemiden gitmek için iznim yoktu. O zaman da ben de komutanından izin istemiştim. Hadi beraber gidelim demişti. Beraber gidelim demişti. Birlikte izin almıştık. Beni de götürmüştü o da. Karşıdaki hemen konuşup gelin diye geçici olarak izin verilmişti bize. Her an gemi kalkabilir diye. Ankesörlü telefona gittik. İlk önce komutanı konuştum. Sonrasında da ben aynı ankesörlü telefona girdim. Komutanın ailesine ulaşabilmişken ben. O zaman benim ailemde de cep telefonu yoktu. Sabit telefonu aradım. Ev telefonunu aradım. Eşimin kaldığı telefonu aradım. Derdim eşime iyiyim diyebilmektir. Anneme. Ama telefon çaldı açamadım. Daha sonra tekrar aradım. Telefon çaldı, meşgule düştü. Hatta çok yoğundu. Aileme o gün haber ulaştıramadım. Ondan sonra gündüz biz İstanbul'dan yaralıları getirdikten sonra depremin şiddeti ne denli şiddetli olduğunu, bütün Marmara'nın aslında sallandığını hissettik. Babam beni görmeye geldi. Haber alamadığı için beni iyi olup olmadığını haberdar olmak için Gölcük'e kadar geldi. Ama beni göremeden geri gitmişti. Çünkü biz dediğim gibi o yangından dolayı Marmara merkezine gitmiştik. Ama şöyle bir babam haber aldı. Ben onunla yüz yüze görüşebildim. Üç gün sonra gelmişti babam. Ne de o benden bir haber alabilirdi. Sadece ona şu haber verilmişti. Tcg Fatih Gemisi'nde hiçbir yaralı yok. O askerlerden biri yer alıyor. Komutanlardan biri yok. Çocuğunuz iyi. Babam da o haberi alıp geri dönmüştü. Sonrasında ben de bir şekilde iletişim kurabilmişim. Yani ben kısacası şunu söyleyebilirim. Depremden üç gün sonra ben ailemle telefonla irtibat kurma şansı bulabildim. İyiyim, beni merak etmeyin deme şansı bulabilmişim aslında.

22'02"

Anlıyorum. Peki deprem sizin hayatınızda konut, iş, ilişki değişikliği manasında bir değişiklik, farklılık yarattı mı?

Kesinlikle yarattı. Yani artık bir bina alırken sadece o binanın güzel görünmesi, odaların işte iki oda, bir salon, üç oda bir salon işte rengi güzel değil, o bina sağlam yapılmış mı diye beni sorgulamaya itti. Yani depremden sonra ki yaşadığım evi mesela depremden sonra aldım. Yani bizzat sorguladım. Yani bu binayı kim yapmış, nasıl yapmış, hangi koşullarda yapılmış? Bu binada oturanlara, komşu binadaki oturan insanlara, tanıdıklarına sormuştum. Yani bu bina iyi midir? Kim yapmıştır? Hangi müteahhit yaptı? Yani depremden önce sadece binanın görsel olarak güzelliğine bakıyorken şimdi sadece görsel güzelliği değil. Binanın yönetmeliğe uygun sağlam bina olup olmadığına bakmaya başladık.

Evet anlıyorum. Peki şöyle. Depremden sonra toparlanma, psikolojik olarak vs. Size güçlü hissettiren şeyler oldu mu? Olduysa neler oldu onlar?

Depremden sonra beni güçlü hissettiren açıkçası bir şey olmadı. Çünkü normal bir yaşantıda değildim. Askerdeydim yani. Yani 20 yaşında evinden ilk defa uzakta bir yerdesin. Askere gitmeden önce de evliydim. O zaman da eşinden ayrı düşmüşsün. Onun hasreti vardı. Yani açıkçası ben depremden sonra karmaşık duyguları olduğu için arkasından onu ölçüp şöyle bir hissetmiştim diyemiyorum açıkçası. Çünkü çok karmaşık duygular yaşamıştım.

Yani. Tabii haliyle.

Aynı anda hem beni ailem merak ediyor, ben de hem ailemi merak etmiştim. O yüzden de depremden sonra hani mesela şöyle bir şey oldu. Hani mesela hani belki de ölümün çok yakın olduğunu anlayabiliyorsun. Sevdiklerine daha değer vermenin önemli olduğunu anlayabiliyorsun. Çünkü deprem öyle bir anda binlerce kişi yaşadığın şehirde öldü gitti. Yani hani bir saat önce vardı, bir saat sonra yok. Tabii bu insanda hani bir travma değil de bir.

Farklı bir bilinç uyandırıyor.

Bir şey yaratıyor. Yani hani her şeyi kafaya takmamayı, hayat kısa, bak işte deprem var falan hani bu gibi şeyler söyleyebilirim size.

24'39"

Anlıyorum sizi. Peki sizin mevcut olarak hayatınızı idame ettirdiğiniz ev herhangi bir zarar aldı mı? Veya herhangi bir kayıp yaşadınız mı?

Ailemin yaşadığı evde herhangi bir kayıp olmadı. Hatta yaşadığı şehirde bir kayıp olmadı. Çünkü deprem bölgesine epey uzaktaydı.

Siz de ailenizde kalıyordunuz zaten.

Evet ama deprem gecesi aileme ulaşamamamın sebebi telefon açıp aslında depremde Gölcük'le birlikte eşimin, ailemin yaşadığı Kırklareli Babaeski ilçesine sallanmış. O esnada bütün apartman aşağı indiği için ulaşamamışım. Nihayetinde depremde ailemin yaşadığı binada hissetmiş, sağlanmış ama herhangi bir hasar olmadı. Bütün ilçede olmalı aslında.

Evet. Peki depremi anmak veya kayıpları hatırlamak için çevrenizde yapılan herhangi bir şey oldu mu?

Tabii. Her yıl 17 Ağustos depreminde evet insanlar sokağa çıkmıyor. Hani bir eylem, bir tepki ya da bir şey gibi. Ama 17 Ağustos deyince. Yani sıradan bir insandan daha fazla şeyler hissettiğimi söyleyebilirim. Çünkü 17 Ağustos'ta Gölçük'te olan insanların sayısı çok az. Ben de 17 Ağustos'ta depremin merkezindeydim. Yani o acıyı çok daha derinden hissettim. Hani oradaki insanların çaresizliğini. Depremin insanları ne kadar güçlü olursa olsun, bina güçsüzse, insanları ne kadar çaresiz bırakabildiğini, hayatlarını nasıl kopartabildiğini, nasıl yaralı bırakabildiğini kolu bacağı kopan insanlar. Yani doğal bir afet diyoruz ama afette tedbir almazsan nelerin nelere yol açabileceğini çok açık gördüm yani. O yüzden 17 Ağustos deyince hemen böyle içim cız ediyor ve o yaşadığım günler aklıma geliyor. O askerlik dönemimdeki yaşadığım günler. Korku, heyecan. Hem ailemi merak etme, hem aileme haber verme telaşı, oradaki insanlara yardım etme telaşı, o olayın büyüklüğünün farkına varma. Yani ne kadar büyüklükte? Ne oldu? Neden böyle oldu? Kime oldu? Nasıl oldu? Bir sürü soruların yaşadığı o an aklıma geliyor.

27'12"

Yani evet haklısınız anlayabiliyorum sizi az çok. Peki deneyimlerinize dayanarak bir depremden sonra evler yeniden inşa edilirken nelerin dikkate alınması gerektiğini düşünüyorsunuz?

İlk önce devletin koymuş olduğu kurallara kesinlikle riayet edilmesi gerekiyor. Yani deprem yönetmeliğinde bir bina nasıl, hangi koşullarda inşa edilmesi gerekiyor, işte fiziki projesi nasıl yapılması gerekiyor, işte çimento kalitesi nasıl olması gerekiyor, nasıl olması gerekiyor? Tüm bunlara ilk önce devletin koyduğu kurallara bütün hizmet veren sektörlerin uyması gerekiyor. Bunlar binayı yapanların uyması gereken kurallar. Biz tüketici tarafından bakarsak da bir binayı alırken de artık renginin güzel olması, muhitinin güzel olmasının yanı sıra bu bina yönetmeliklere uygun yapılmış mı, işte çeşitli denetimlerden geçmiş, denetimleri doğru yapılmış, düzgün yapılmış binadan mı aldım gibi yani tanınmış firmalardan almak gibi bir farkındalık oluştu.

Evet haklısınız anlıyorum. Peki ailenizde veya etrafınızdaki genç nesillerle deprem hakkında nasıl konuşuyorsunuz? Sizce neyi hatırlamaları önemli?

Bence kuralları hatırlamak önemli. Çok önemli. Yani depremin heyecanını onlara yaşatmaktansa mesela bak ben bunları yaşadım, depremde böyle olursa şöyle olur. Yani kurallara uymanın hani ilk önce bence yani çocuklara, gençlere eğitim verilmeli. Yani en başta eğitim. Yani sadece teorik eğitim değil. Pratik eğitim vermenin de çok önemli olduğunu düşünüyorum. Hani deprem simülatörleri var mesela? Hani sadece deprem haberleri, hikayeleri. Şöyle olmuştu böyle olmuştu yerine hani insanın mesela o depremi hissetmesini ben hissedirim. O simülatörlerde aynı

depremde olduğu gibi yapılan. Deneysel olarak yapılan o bina mesela aynı depremdeki gibi 5 şiddetinde kaç isterseniz 6 7 o şiddette mesela sallanıyor ve o esnada işte o binada, o evde neler düşüyor? O şiddeti nasıl hissediyorsun? O binanın sallanıyor. Yani ben bütün herkesin bir kere onu hissetmesini hissediyorum.

Yani empati adına önemli gerçekten.

Evet. Yani sadece teorik bilginin yeterli olmadığını, aynı zamanda da insanlara bu hissiyatı da vermenin önemli olduğunu düşünüyorum. Böylece hani böyle yapılırsa daha etkili olacağını düşünüyorum.

30'08"

Yani evet anlıyorum. Haklısınız bence de. Peki medyanın depremi yansıtmı biçimi hakkında ne düşünüyorsunuz siz? Yani bu tarz deneyimlere sahip biri olarak yardımda da bulunmuşsunuz. Olayın çok içinde de bulunmuşsunuz. Doğru şekilde medyanın doğru şekilde yansıttığını düşünüyor musunuz depremi?

Yani açıkçası doğru yansıttığını düşünmüyorum. Eksikleri yanlış da değil. Eksikleri olduğunu düşünüyorum. Bilinçlendirme anlamında. Yani. Mesela deprem olduğu zaman hani hırsızlıklar da oluyor her ülkede olduğu gibi. Hani manşetlere deprem, hani yanlış yapılan binaların çökmesi, o binaların çökmesi nedeniyle yüzlerce, binlerce ölmesi nedeniyle manşetlere. Mesela işte bir apartmanda, işte depremden dolayı yıkılan binada değerli eşyaların çalınması. Manşet olmamalı mesela. Manşette, ana sayfada olmamalı. İnsanları bilinçlendirmek adına. Yani benim gazeteyi aldığım zaman ilk okuyacağım şey oradaki hırsızlık haberi olmasını istemem. İlk okuyacağım şeyin yanlış yapılan binanın bina nedeniyle denetimlere uygun yapılmayan işte müteahhitlerin tuğlasından, çimentosundan, çaldığı veya denetimden, rüşvetle, torpille geçirdiği bir binayı ucuz yapmak, çok para kazanmak adına sağlıksız bina. Den dolayı insanların ölmesini ben manşet sayfasında görmek isterim. Hırsızlıktan dolayı olay haberin değil açıkçası. Çünkü ikisi arasında çok fark var. Birisi üçüncü sayfa hatta hiç gazeteye girmemesi gereken. Elbette o da haber niteliği taşıyor. Ama binlerce insanın ölmesine vesile olan sistemde bir çarpıklık varsa hani aynı karede olmamalı, aynı değeri taşımamalı diye düşünüyorum.

Yani siz doğru yere dikkat çekilmesi gerektiğini düşünüyorsunuz.

Aynen öyle. Aynen.

Anlıyorum. Peki peki deprem hakkında konuşmak size nasıl hissettiriyor? Yani bu olay üzerine düşünmek sizin için zor mu? Yoksa paylaşmak size daha iyi mi hissettiriyor?

Yani şu an mesela sizinle bu eski anılarımı konuşmak, depremde daha önce yaşadığım şeyleri anlatmak bana kendimi çok kötü hissettirmede Açıkçası sadece heyecanlandım. O günleri tekrar hatırladım. O günden ders çıkarmak gerekiyor diye aynı şeyi söylüyorum yani.

Evet anlıyorum. Haklısınız. Belki bu söylemlerinizi başka insanlarla da gelecek nesillerle de paylaşmanız onlarda ayrı bir bilinç oluşturabilir. Aynı zamanda belki bir nebze bu konuda size iyi hissettirebilir.

Aynen aynen doğru. Haklısınız.

Anlıyorum. Peki son olarak bize deprem öncesi çevrenizi tarif eden bir resim çizebilir ve bana ulaştırabilir misiniz acaba?

Tabii çizerim, ulaştırırım.

Tamam çok teşekkür ederim benimle röportaj yapmayı kabul ettiğiniz için. Sorularım bu kadardı. Sizin eklemek istediğiniz bir şey varsa ekleyebilirsiniz şu an.

Ben de teşekkür ederim. Sadece şunu söyleyeyim Deprem değil, bina öldürür diye küçük bir sloganla bitireyim.